

Bakgrund

Utöver konflikten i indiska Kashmir pågår det ytterligare väpnade konflikter i andra delar av Indien. En av de allvarligaste och mest geografiskt spridda konflikterna är den med kopplingar till den maoistiska gerillarörelsen kallad Naxalite-rörelsen. Rörelsen uppkom under 1960-talet och har sedan dess fört en väpnad kamp mot det rådande politiska systemet i Indien. Rörelsen vill införa en kommunistisk stat. Naxalite-rörelsen har genom åren bestått av olika vänsterinfluerade gerillagrupper, men huvuddelen är sedan 2004 samlad under Communist Party of India – Maoist (CPI-M).

Gerillan återfinns främst i de fattiga delstaterna i östra Indien, där avsaknaden av fungerande indiska myndigheter har möjliggjort att gerillan har fått ett starkt fäste bland befolkningen, ett stöd som nåtts genom löften om jordreformer och ökat lokalt välstånd. Man har i viss grad infört en egen administration med exempelvis skatteindrivning och utbildning. Gerillan säger sig attackera främst militära och polisiära mål, men eftersom de i hög grad använder sig av minor är det civila som drabbas värst av konflikten. Människor som inte stödjer gerillan i de berörda områdena hotas och utsätts för våld. Regeringen saknar i sin tur en samlad och långsiktig strategi för hur man ska bekämpa gerillan och har istället förlitat sig på specialutbildade polisiära styrkor. Men även genom att träna och beväpna anti-maoistiska milisgrupper som Salwa Judum, vilket har intensifierat konflikten. Sammantaget har konflikten krävt tusentals människoliv samt tvingat tiotusentals människor på flykt.

Konflikten idag

Under 2006 utvidgade sig konflikten till ett större geografiskt område och Naxalite-rörelsen fanns då representerade i nästan hälften av Indiens 28 delstater. Regeringen såg bekymrat på den eskalerande konflikten. Premiärminister Singh pekade i ett uttalande ut Naxalite-upproret, tillsammans med terrorism, som det allvarligaste hotet mot säkerheten inom Indien. Trots att gerillan genomförde attacker på allt fler platser är det främst i de traditionella landsbygdsområdena i nordöstra Indien, och främst i delstaten Chhattisgarh, som huvudparten av konflikten utspelas.

Sammandrabbningar mellan gerillan och Salwa Judum-milisen har blivit vanliga, och båda grupper har gjort

sig skyldiga till grova övergrepp som mord, våldtäkter, tvångsflyttningar och utpressning mot regionens civilbefolkning. Att milisen skyddas av indiska myndigheter genom att de åtnjuter total åtalsfrihet har förvärrat situationen och laglösheten i dessa områden sprider sig. Mellan 500 och 700 människor beräknades ha mist livet i konflikten under 2006 och tusentals människor placerades i interna flyktingläger efter att ha tvingats fly från sina hem.¹

Under 2008 kunde oroligheter, kopplade till konflikten, spåras i 13 av Indiens 28 delstater. Den centrala regeringen har fortsatt att behandla konflikten uteslutande som ett säkerhetsärende och regeringen avser inte att förhandla med CPI-M förrän de har lagt ner sina vapen.² Under 2009 fortsatte den väpnade konflikten trots försök att initiera nya förhandlingar och stridigheterna resulterade i högre dödsantal än under något tidigare år av konflikten.³

Hur kan konflikten lösas?

- Konflikten bottnar främst i en rejäl snedfördelning av sociala och ekonomiska resurser i det indiska samhället. Naxalite-rörelsen har fortfarande stort stöd bland de allra fattigaste i Indien och så länge de stora socio-ekonomiska orättvisorna består i dessa områden kommer gerillan ha tillräckligt stöd för att fortsätta konflikten. Regeringen måste satsa mer energi och resurser för att bekämpa den utbredda fattigdomen och de stora orättvisorna i de områden där gerillan har sina starkaste fästen. Detta för att på så sätt kunna minska gerillans legitimitet och rekryteringsmöjligheter bland lokalbefolkningen.
- Problemet med avsaknaden av viktiga institutioner och samhällstjänster som poliser, läkare och lärare i många delstater möjliggör för gerillan att kontrollera stora områden, genom att införa en egen administration. Regeringen måste förbättra och utöka närvaron av statliga myndigheter och institutioner. Annars försvåras möjligheterna att kunna upprätthålla en demokratisk rättsstat och risken att maktvakuum uppstår är stor, något som gerillan kan utnyttja för att stärka sin lokala ställning.
- Delstaternas och regeringens stöd till milisgrupper som Salwa Judum måste upphöra, detta

eftersom de hittills enbart intensifierat striderna och ökat det civila lidandet. Att utbilda och beväpna lokalbefolkningen på olika platser i landet med syfte att bekämpa Naxalite-rörelsen kommer ge gerillan en legetim anledning att attackera civila. På samma gång militariserar regeringen det lokala samhället och ökar tillgängligheten av vapen. Det som i stället behövs är en fredlig central strategi för hur alla berörda delstater ska kunna hantera säkerhetsshotet från gerillan. En strategi som bland annat behöver innehålla ökade möjligheter att upprätthålla en rättsstat och ökad förekomst av nödvändiga myndigheter.

- Båda parter måste omedelbart upphöra med sina grova brott riktade mot civilbefolkningen och istället inleda förhandlingar om vapenvila. För att signalera att man är redo för en politisk lösning bör regeringen överge sitt krav på att gerillan måste lägga ner sina vapen innan några förhandlingar kan inledas. Gerillan bör å sin sida upphöra med sina attacker och inrikta sig på fredssamtal. Några av de frågor som bör prioriteras i framtida förhandlingar är avvapning av så väl milis- som gerillagrupper, jordreformer för de fattiga i Naxalite-området samt möjligheten att ställa de ansvariga för de grova människorättsbrott som begåtts i samband med konflikten inför rätta.

Vad bör Sverige och andra internationella aktörer göra?

- Genom gemensamma påtryckningar, från bland annat ideella organisationer och FN, bör medvetandet av konflikten uppmärksammas mer än vad den gör idag. Konflikten räknas som en av de mest ignorerade humanitära krissituationerna i världen.⁴ En ökad medvetenhet krävs för att få biståndsgivare som kan underlätta för en utsatt civilbefolkning, samt för att sätta press på de ansvariga politikerna att hitta en fredlig lösning.
- Flera av Indiens viktigaste handelspartners samt biståndsgivare, så som USA, Världsbanken och Asia Development Bank, bör utnyttja den möjlighet man har genom sitt ekonomiska och politiska inflytande till att påpeka det allvarliga i att regeringstrupper och milis med stark anknytning

till regeringen begår grova övergrepp i kampen mot gerillan. Därigenom kan dessa aktörer pressa den indiska regeringen till att istället försöka inleda en fredsprocess.

- All svensk vapenexport till Indien måste omedelbart upphöra, detta i enlighet med regeringens riktlinjer för vapenexport.

Fotnoter

¹ Uppsala Conflict Data Program: <http://www.pcr.uu.se/database/conflictSummary.php?bcID=209>

The Economist, 17 augusti 2006, "A spectre haunting India": http://economist.com/world/asia/displaystory.cfm?story_id=7799247

² http://www.pcr.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=74®ionSelect=6-Central_and_Southern_Asia#

³ http://www.pcr.uu.se/gpdatabase/gpcountry.php?id=74®ionSelect=6-Central_and_Southern_Asia#

⁴ <http://www.lakareutangranser.se/default.asp?mall=1&ArtikelID=1735&UrvKat=11&Kategori=>